

Manažerská ekonomika

Výroba

Osnova modulu:

- ▶ činitele výroby a ich význam,
- ▶ výrobný program,
- ▶ ekonomický pohľad na výrobu,
- ▶ spolupráca výroby s ostatnými pracoviskami,
- ▶ zaistenie výroby ľuďmi, materiálom, strojmi a ďalšími činiteľmi – energia, náradie, údržba atď.,
- ▶ výrobné doklady a evidencia dosiahnutej skutočnosti vo výrobe,
- ▶ štíhla výroba – lean production

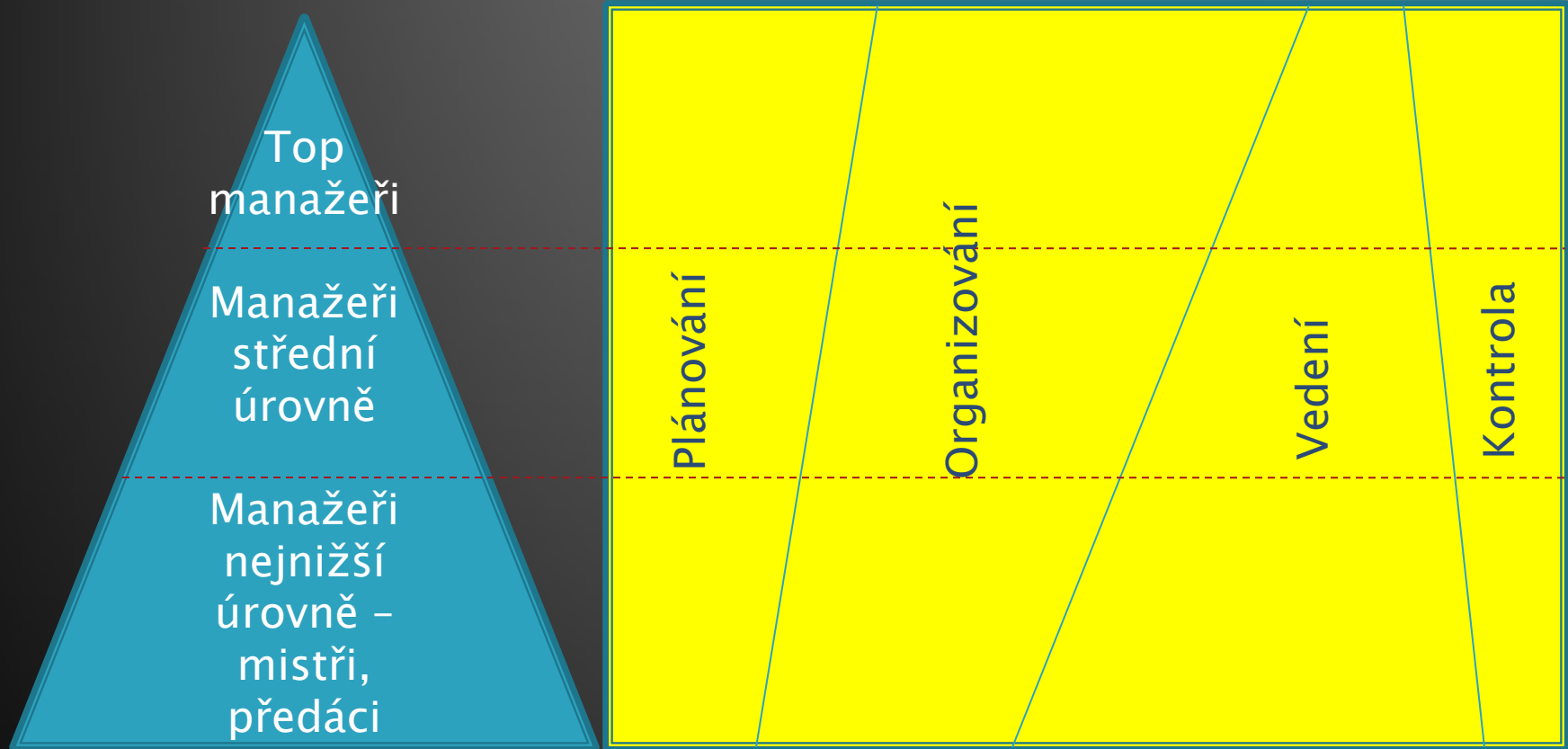
Úrovně řízení výroby:

- ▶ Strategické řízení výroby
- ▶ Taktické řízení výroby
- ▶ Operativní řízení výroby

Každá z těchto úrovní zahrnuje všechny ze základních řídicích funkcí:

- Plánování
- Organizování
- Vedení lidí
- Kontrolu

Struktura základních manažerských funkcí na jednotlivých úrovních řízení

Čas věnovaný jednotlivým manažerským funkcím

Strategické řízení výroby

- ▶ Především formulace výrobní strategie.

Mělo by být prováděno vrcholovým vedením firmy.

- Představenstvo akciové společnosti,
- Generální ředitel,
- Výrobní ředitel,
- Vedoucí divizí.

Taktické řízení výroby

Bývá svěřeno útvaru s celopodnikovou působností, zodpovědnému za

- ▶ střednědobé plánování výroby v souladu s přijatou výrobní strategií a za
- ▶ koordinaci činností orgánů operativního řízení výroby v rámci podniku.

Operativní řízení výroby

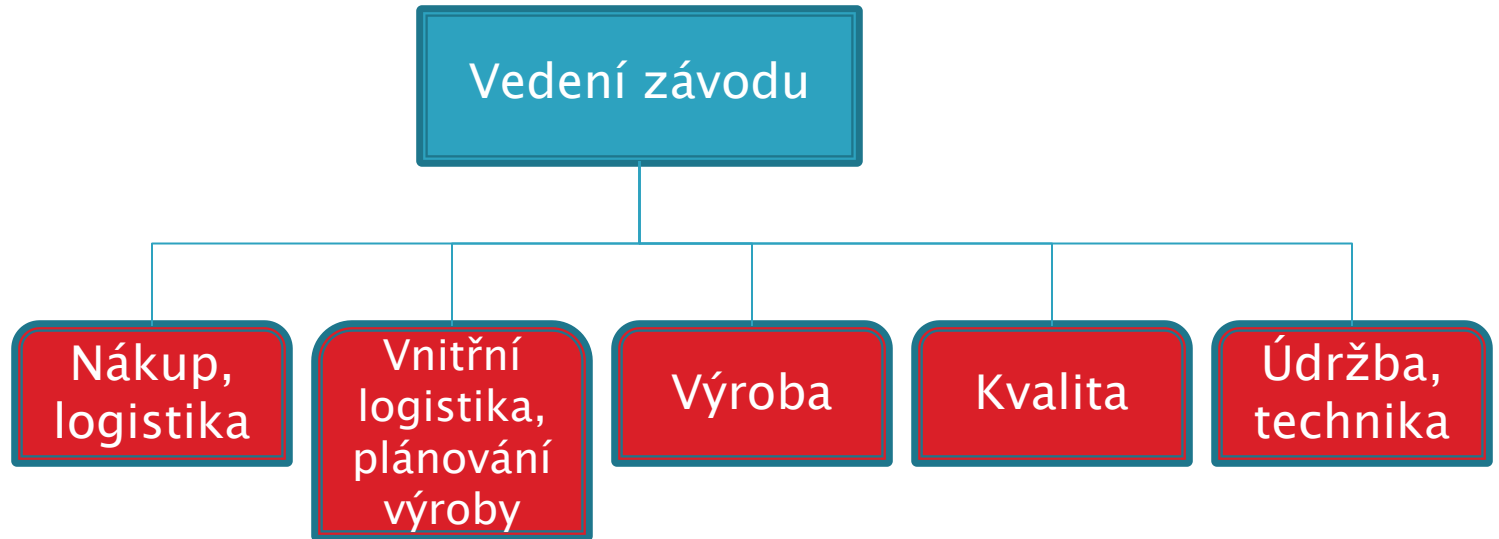
Bývá zajišťováno

- ▶ speciálními útvary, většinou působícími jako součást vedení výrobních provozů,
- ▶ dále
- ▶ Pracovníky odpovědnými za plánování a řízení výroby na dílnách
  - Mistry,
  - Dílenskými plánovači,
  - Pracovníky ve skladech a
  - Pracovníky v některých dalších útvarech souvisejících s výrobou.

Činitele výroby a ich význam

Typická organizace závodu

Typická měřítka výkonnosti

Materiálové náklady, dosažitelnost

Zásoby úroveň/náklady, Úroveň služeb zákazníkům
Chybějící položky

– Plnění dodacích termínů,
– odchylky nákladů,
– pracovní výkony,
– využití strojů

Zmetkovitost, Náklady na opravu vadných výrobků, Náklady na zjišťování kvality

Prostoje strojů, Náklady na údržbu

Přehled nejdůležitějších funkcí souvisejících s řízením výroby

Strategické řízení výroby a výrobní strategie

Základními úlohami strategického řízení výroby jsou:

- ▶ Zajištění potřebného souladu strategického řízení výroby s celkovou strategií firmy,
- ▶ Formulace a realizace výrobní strategie firmy.

Typická rozhodování uskutečňovaná ve strategickém řízení výroby jsou:

- **Výrobní program**
  - účast na rozhodování o zásadních směrech rozvoje výrobního programu, spolurozhodování o zakázkách velkého objemu,
- **Kapacity a zařízení**
  - zásadní směry rozvoje a racionalizace, rekonstrukce, objem a dislokace zdrojů (investic),
- **Plánování a řízení výroby**
  - koncepce a metody plánování a řízení výroby, koncepce využití informačních technologií v řízení výroby,
- **Řízení jakosti**
  - koncepce řízení jakosti výroby (například rozhodnutí o certifikaci dle ISO), dlouhodobé trendy vývoje a opatření v oblasti jakosti výroby,

Typická rozhodování uskutečňovaná ve strategickém řízení výroby jsou (2):

- **Řízení zásob**

- způsob zajišťování, rozhodování o klíčových dodavatelích, objem a dislokace, racionalizace,

- **Pracovní síla**

- zvyšování kvalifikace, motivace, mzdová politika, vztahy s odbory,

- **Organizace**

- organizační struktura, centralizace a decentralizace řízení, typ organizace výroby, role, pravomoci, odpovědnosti,

- **Integrace**

- systém vnitřního ekonomického řízení, vztahy se zákazníky, dodavateli atd.

Výrobní strategie

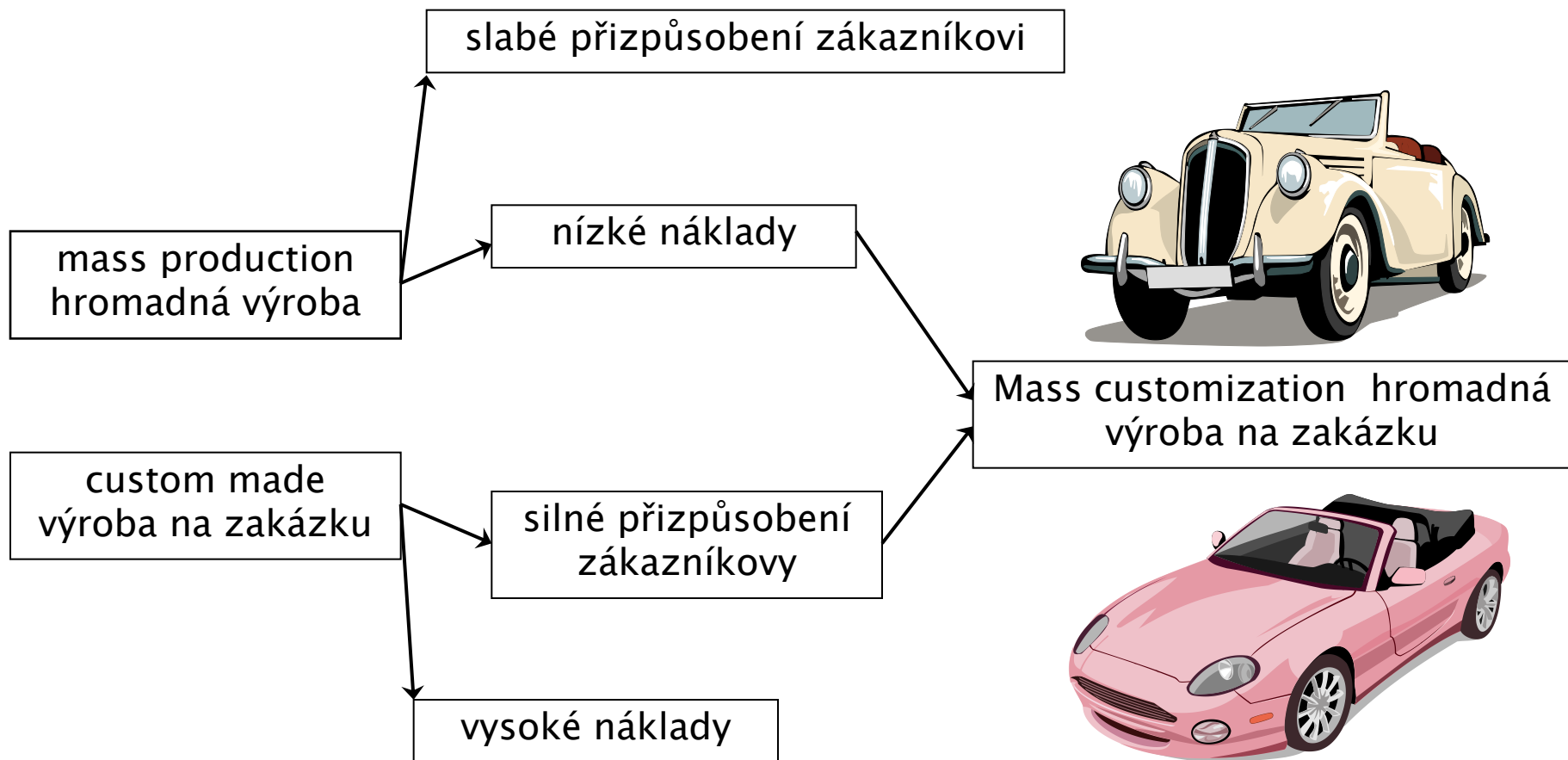
By měla splňovat zejména následující požadavky:

- ▶ Jasně vyjadřovat návaznosti na nadřazenou obchodní strategii i na související funkční strategie, cíle řízení výroby, jejich priority a kritéria hodnocení
- ▶ Dávat záruku, že budou k dispozici potřebné výrobní kapacity nebo, že bude zamýšlená výroba slučitelná s existující výrobní základnou
- ▶ Vytyčovat investiční politiku a technický rozvoj v oblasti výrobní základny,
- ▶ Vytyčovat koncepci řízení výroby a principy plánování výroby (např. JIT, MRP II apod.)
- ▶ Vytyčovat přístup k řízení objemu výroby v návaznosti na řízení fixních a variabilních nákladů.

Výrobní strategie⁽²⁾

By měla dále splňovat následující požadavky:

- ▶ Vytyčovat opatření na zajištění průběžných dob a dob odezvy podle potřeb zákazníků,
- ▶ Vytyčovat přístup k časovému uspořádání výrobního procesu a řízení zásob,
- ▶ Vytyčovat stabilizační faktory a přístup k eliminaci rizik
- ▶ Vytyčovat přístup k řízení kvality v oblasti výroby,
- ▶ Vytyčovat přístup k zajištění pracovní síly, motivaci pracovníků ve výrobě, ...
- ▶ Vytyčovat principy organizace výroby,
- ▶ Vytyčovat principy ekonomického řízení výroby,
- ▶ Identifikovat problematické oblasti a určovat specifické úkoly na zlepšení stávajícího stavu.

Výrobní strategie musí rovněž formulovat zásady a principy organizace výroby

- ▶ **Make-to-stock** (výroba na sklad)

Je výroba organizována tak, že hotové výrobky jsou dodávány do skladů, z nichž jsou distribuovány zákazníkům.

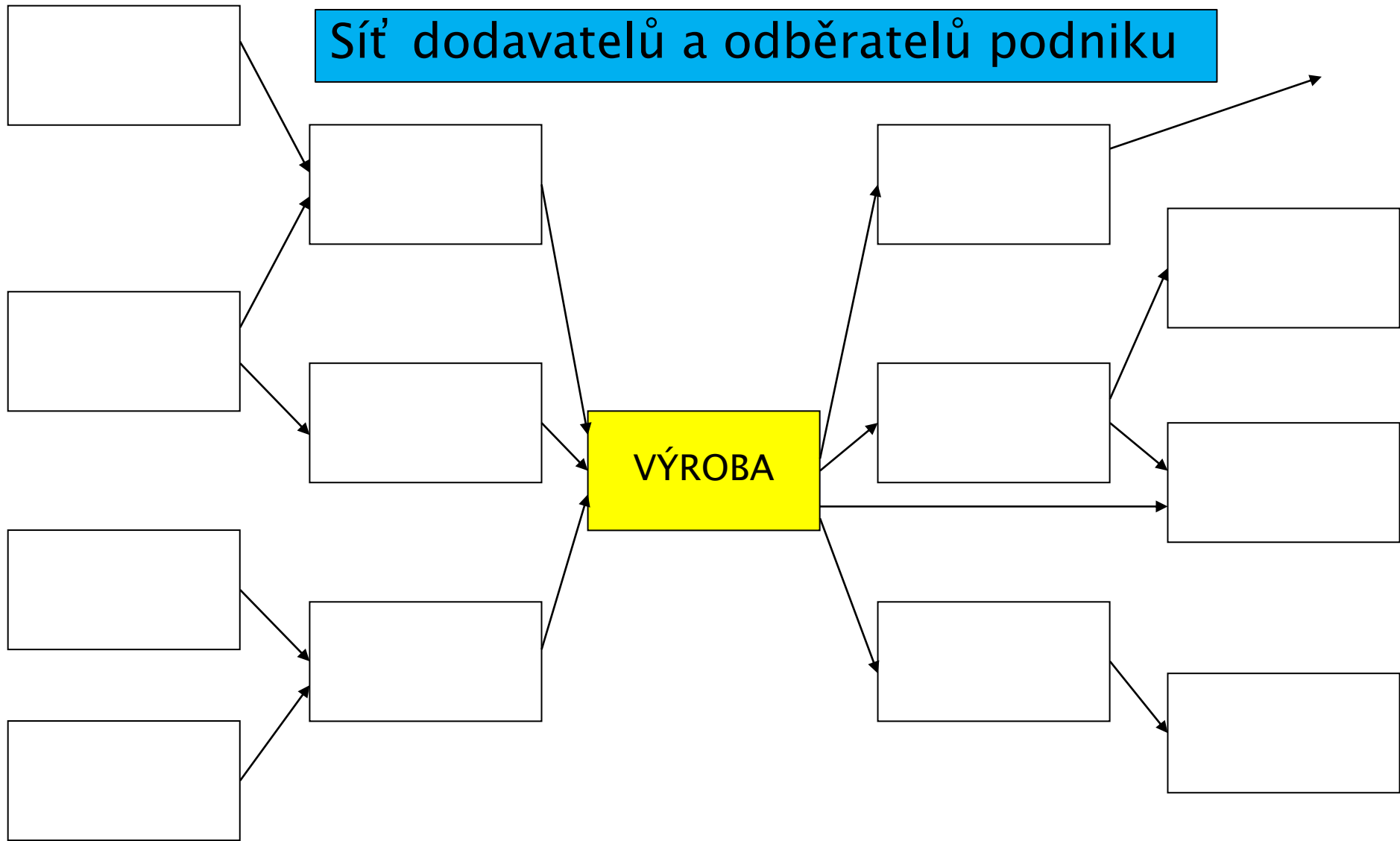
- ▶ **Make-to-order** (výroba na objednávku, zakázková výroba)

Je výroba uskutečňována podle individuálních objednávek zákazníků.

- ▶ **Assemble-to-order** (montáž na objednávku)

Je výroba produktů zohledňující individuální požadavky zákazníků. Používají se však standardní díly.

Sít' dodavatelů a odběratelů podniku

Nepřímí

Přímí

Dodavatelé

Přímí

Nepřímí

Odběratelé

vnější faktory
(politické, ekologické,
strategické aliance atd.)

know – how

spolehlivost

**Kritéria rozhodování
o networkingu
a vertikální integraci**

rychlost

náklady

kvalita

pružnost

Vertikální integrace

Úzký záběr

Široký záběr

Zpětná vertikální integrace

Dopředná vertikální integrace

Důležitým hlediskem je aspekt stability výroby !

Potřebnou stabilitu je možné zajistit zejména využitím stabilizačních faktorů – například:

- ▶ Rezerv výrobních zdrojů v potřebné výši,
- ▶ Strategických aliancí, realizovaných například dohodami o spolupráci v krizových situacích,
- ▶ Diverzifikace,
- ▶ Pojištění proti možným rizikům.

Výrobní strategie by měla respektovat hlediska:

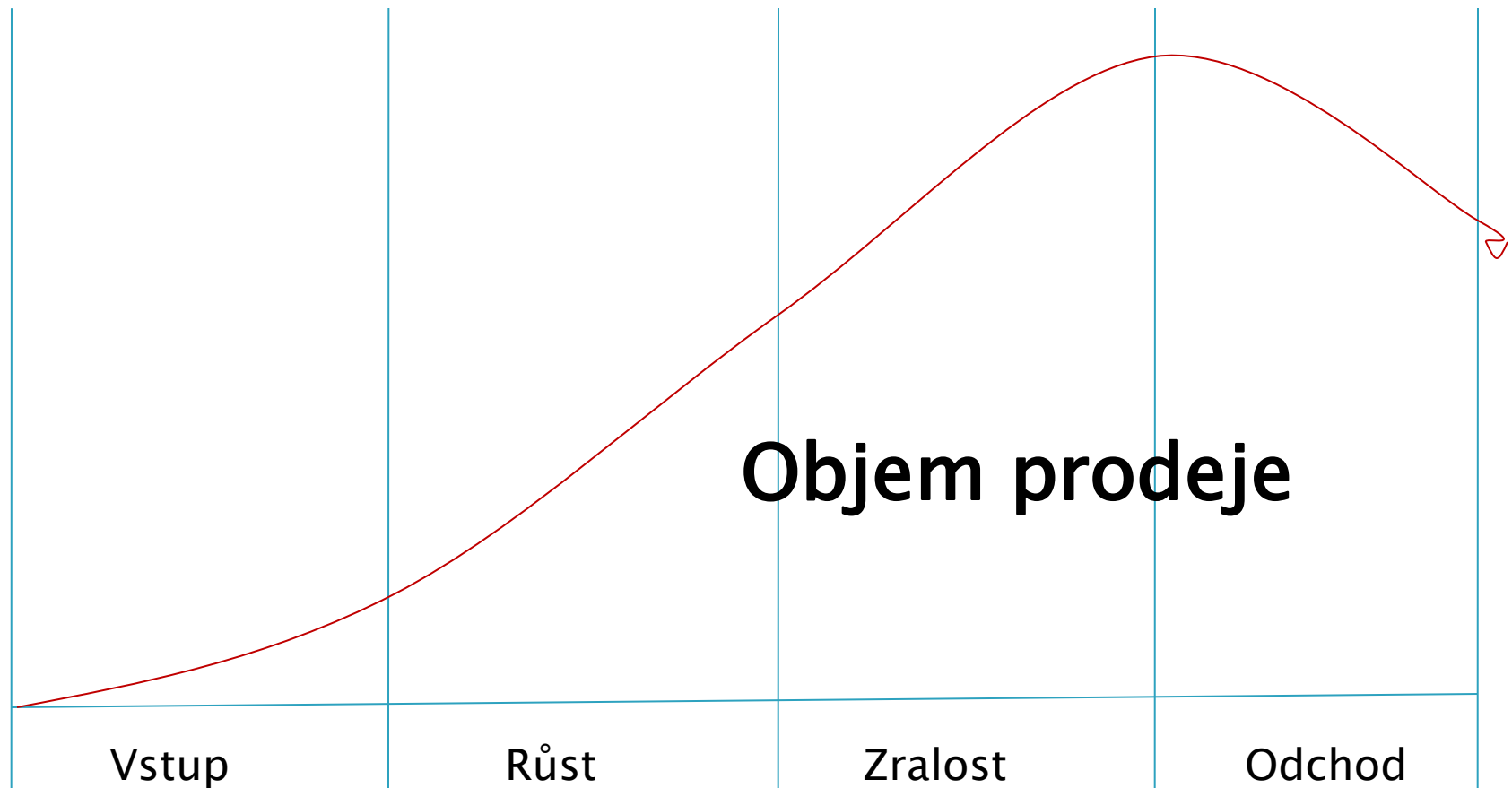
- ▶ Etická,
- ▶ Ekologická,
- ▶ Hygienická,
- ▶ ...

Může jít o rozhodování o:

- Výrobku,
- Rozmístění výroby,
- Uspořádání pracovišť,
- Vlivu na okolí výrobních provozů,
- Organizaci a plánování výroby.

Fáze životního cyklu výrobku

Fáze životního cyklu výrobku

Vstup

- ▶ Výrobek je rozhodující
- ▶ Musí být dostatek kapacit
- ▶ Krátké výrobní časy a malé dávky
- ▶ Kvalifikovaná pracovní síla
- ▶ Vyšší náklady jsou akceptovatelné
- ▶ Limitovaný počet typů výrobku
- ▶ Vysoký důraz na kvalitu
- ▶ Řízení zaměřeno na výrobní

Růst

- Významné jsou dobré předpovědi prodeje
- Spolehlivost výrobků a dodávek
- Zvyšování konkurenceschopnosti výrobku
- Zvětšování kapacit
- Řízení výrobního procesu postupně zaměřováno na výrobek
- Důraz na zlepšování

Zralost

- ▶ Více standardizace
- ▶ Méně výrobních změn
- ▶ Optimalizace kapacit
- ▶ Vysoká stabilita výrobního procesu
- ▶ Méně kvalifikovaná pracovní síla
- ▶ Zvětšování (resp. Optimalizace) výrobních dávek
- ▶ Důraz na snižování nákladů

Odchod

- ▶ Velmi malá diferenciací výrobku
- ▶ Minimalizace nákladů
- ▶ Nadbytečné kapacity využívány i jinými způsoby

Taktické řízení výroby

Typické úlohy taktického řízení výroby jsou:

- ▶ Přijímání zakázek menšího a středního objemu,
- ▶ Výběr dodavatelů a dlouhodobá spolupráce s nimi,
- ▶ Obnova a modernizace strojního vybavení,
- ▶ Střednědobé plány výroby (tzv. lhůtové plánování)
- ▶ Plánování pracovních sil.

Operativní řízení výroby

- ▶ Jde o soubor činností, jejichž nejdůležitějším cílem je zajistit plánovaný průběh výroby při maximálně hospodárném využití vstupů.

Charakteristické vlastnosti operativního řízení výroby:

- ▶ Časový horizont plánování a řízení je velmi krátký (týden – měsíc),
- ▶ Úroveň podrobnosti plánování je velmi vysoká,
- ▶ Operativní řízení výroby je uskutečňováno na úrovni nejnižších organizačních jednotek,
- ▶ Operativní evidence představuje zpětnou vazbu pro nadřazené řídicí složky o skutečném průběhu výroby.

Výroba a výrobní proces

Podle míry plynulosti výrobního procesu bývá rozlišována výroba:

- ▶ Plynulá (nepřetržitá),
- ▶ Přerušovaná,
- ▶ Kombinovaná.

Podle množství a počtu druhů výrobků bývá rozlišována výroba:

- ▶ Kusová či malosériová
- ▶ Sériová
- ▶ Hromadná.

Struktura výrobního procesu

Strukturu výrobního procesu můžeme sledovat ze 3 hledisek

Z tohoto pohledu můžeme rozlišit strukturu:

- ▶ Věcnou,
- ▶ Časovou,
- ▶ Prostorovou.

Věcné hledisko výrobního procesu

Jedná se především o takzvaný:

- ▶ Výrobní profil,
- ▶ Výrobní program.

Výrobní profil podniku

- ▶ (výrobní možnosti podniku)
- ▶ Je určen souhrnem jeho výrobních kapacit.
- ▶ Výrobci se nesnaží vyrábět vše, co potřebují ke kompletaci svých výrobků, ale snaží se maximálně uplatňovat princip „make or buy“
  - Nevyráběj to, co jiný umí dělat lépe a co můžeš nakoupit levněji jinde.

Výrobní program

- ▶ Je souhrn výrobků, které podnik vyrábí a nabízí na trhu.
- ▶ V tržní ekonomice je naprosto nezbytné, aby byl výrobní program stanovován pouze na podkladě výsledků důkladného a spolehlivého průzkumu trhu – požadavků zákazníků.
- ▶ Stanovení výrobního programu není záležitostí výrobních pracovišť.
- ▶ Řízení výroby je však ve vztahu k výrobnímu programu zodpovědné za jeho naplňování.

Způsob přetváření vstupních surovin a materiálů na výrobek

Z tohoto hlediska bývají výrobní procesy děleny na:

- ▶ Technologické a
- ▶ Netecnologické.

Technologické procesy

- ▶ Jsou výrobní procesy přímo spojené s výrobou výrobku – například: tavení, soustružení, řezání, ...

Netechnologické procesy

- ▶ Lze charakterizovat jako pomocné či obslužné.
- ▶ Typickými netechnologickými procesy jsou doprava polotovarů mezi pracovišti nebo kontrola kvality.

Dílčí výrobní procesy bývají sdružovány do tzv. fází výroby:

- ▶ Předzhotovující,
- ▶ Zhotovující,
- ▶ Dohotovující.

Z hlediska plánování průběhu výroby a měření výkonu pracovníků je důležité členění výrobních procesů na operace, které mohou být dále členěny na

- Úseky
- Úkony
- Pohyby

Technologický postup

- ▶ Výrobní proces bývá většinou vyjádřen ve formě technologického postupu.
- ▶ Technologický postup je tvořen popisem posloupností operací vedoucích ke zhotovení výrobku.
- ▶ Technologické postupy zpravidla sestavují specialisté – technologové a normovači výkonu.

Časové hledisko výrobního procesu

Zahrnuje především řešení následujících aspektů řízení výroby:

- ▶ Časové uspořádání výrobního procesu
- ▶ Výrobní a dopravní dávky
- ▶ Průběžné doby výroby
- ▶ Směnnosti
- ▶ Využití výrobních kapacit
- ▶ Prostoju pracovišť
- ▶ Rozpracované (nedokončené) výroby

Hledisko prostorového a organizačního uspořádání výrobního procesu

Dva vzájemně související aspekty řízení výroby:

1. Materiálové toky, kde rozhodujícími kritérii jejich uspořádání jsou:
  - Rychlost
  - Vzdálenost
  - Plynulost přepravy
2. Uspořádání pracovišť, které může být:
  - S pevnou pozicí výrobku
  - Technologické uspořádání pracovišť
  - Buňkové uspořádání
  - Předmětné – produktové uspořádání

Výrobný proces

Výroba

- ▶ systém výrobných procesov a ich zabezpečenie na určitej organizačnej jednotke podniku
- ▶ Kritéria na riadenie: ekonomické, (zisk, náklady, produktivita, cena...)

Výrobné procesy

- ▶ systém výrobných, dopravných, manipulačných a skladovacích operácií súvisiacich s výrobou určitého výrobku.
- ▶ Kritéria na riadenie: ekonomicko–technologické (technické parametre)

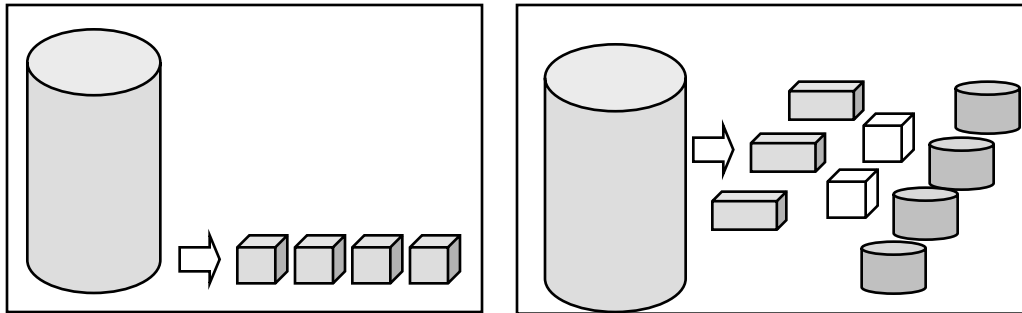
Technologické procesy

- ▶ fyzikálne, ekonomické procesy nad materiálmi, ktoré účelovo menia parametre spracovávaného materiálu.
- ▶ Kritéria na riadenie: technologické.

Klasifikácia výrobných procesov

Podľa sortimentu výstupov rozdelíme na :

- ▶ homogénne (úzky sortiment)
- ▶ nehomogénne (široký sortiment)

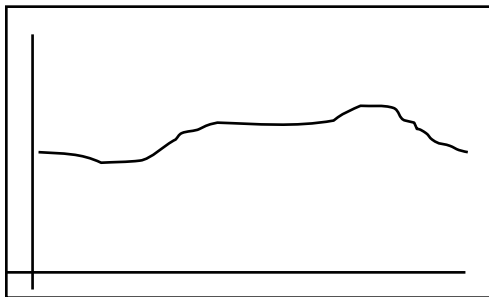

Obr. Homogénna a nehomogénna výr. linka

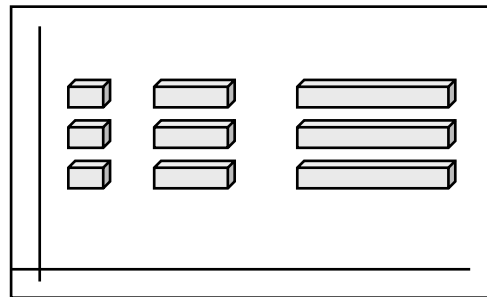
Klasifikácia výrobných procesov

Podľa zmeny v čase

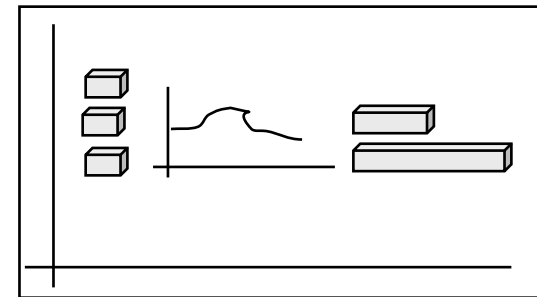
- ▶ Zmena dynamického stavu výrobného procesu v čase sa môže uskutočniť :
- ▶ spojité (tepelné, hutnícke ...)
- ▶ diskkrétne (elektro, strojár ...)
- ▶ kombinované

Obr.. Spojité

Diskkrétne

Kombinované

Výrobná stratégia

a) **výrobky vyrábané na objednávku** – špeciálne navrhovaného pre daného zákazníka, podľa jeho prania a požiadaviek. Nie je bežný na trhu.

Jeho charakteristiky sú :

- ▶ – jedinečnosť
- ▶ – čas dodania
- ▶ – vysoká kvalita
- ▶ – náklady a cena sú menej dôležité faktory (Ferrari, Raketoplan)

b) **štandardizované výrobky** – výrobok je bežne k dosiahnutiu na trhu

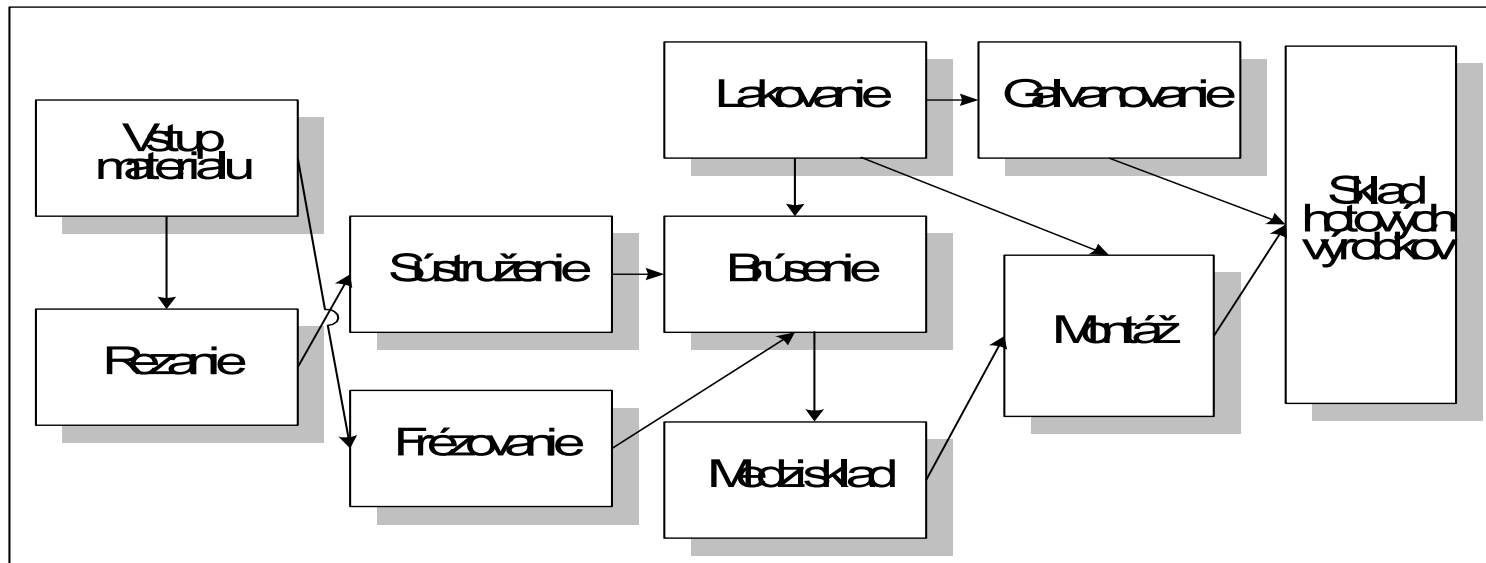
Jeho charakteristiky sú :

- ▶ – dôležitá je cena
- ▶ – malé rozdiely medzi výrobkami rôznych výrobcov
- ▶ – kvalita je dôležitá, nie rozhodujúca

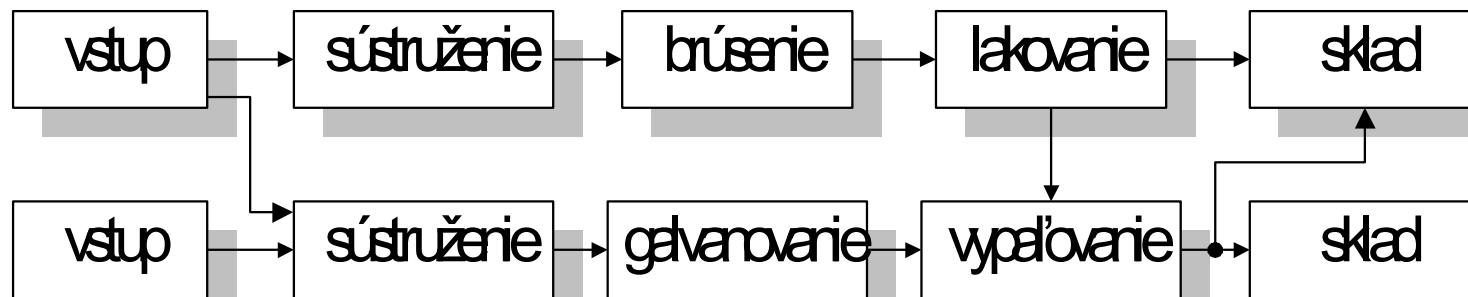
c) **stredná kategória**

- ▶ množstvo výrobkov je dostupných na trhu, mnohé je možné objednať u výrobcu s malými úpravami

Typy výrobných systémov

Procesne usporiadané výrobné procesy

Výrobkovo usporiadané výrobné procesy

Základné typy procesov

Podľa druhu substancie:

- *materiálne* : – látkové (fyzikálne, chemické, biologické)
  - energetické (mechanické, elektrické, tepelné)
- *informačné*.

Podľa oblasti transformácií :

- technické
- ekonomické
- sociálne
- politické.

Podľa účelu :

- výkonné
- riadiace.

Podľa charakteru transformácií :

- deterministické
- stochastické

Podľa charakteru veličín :

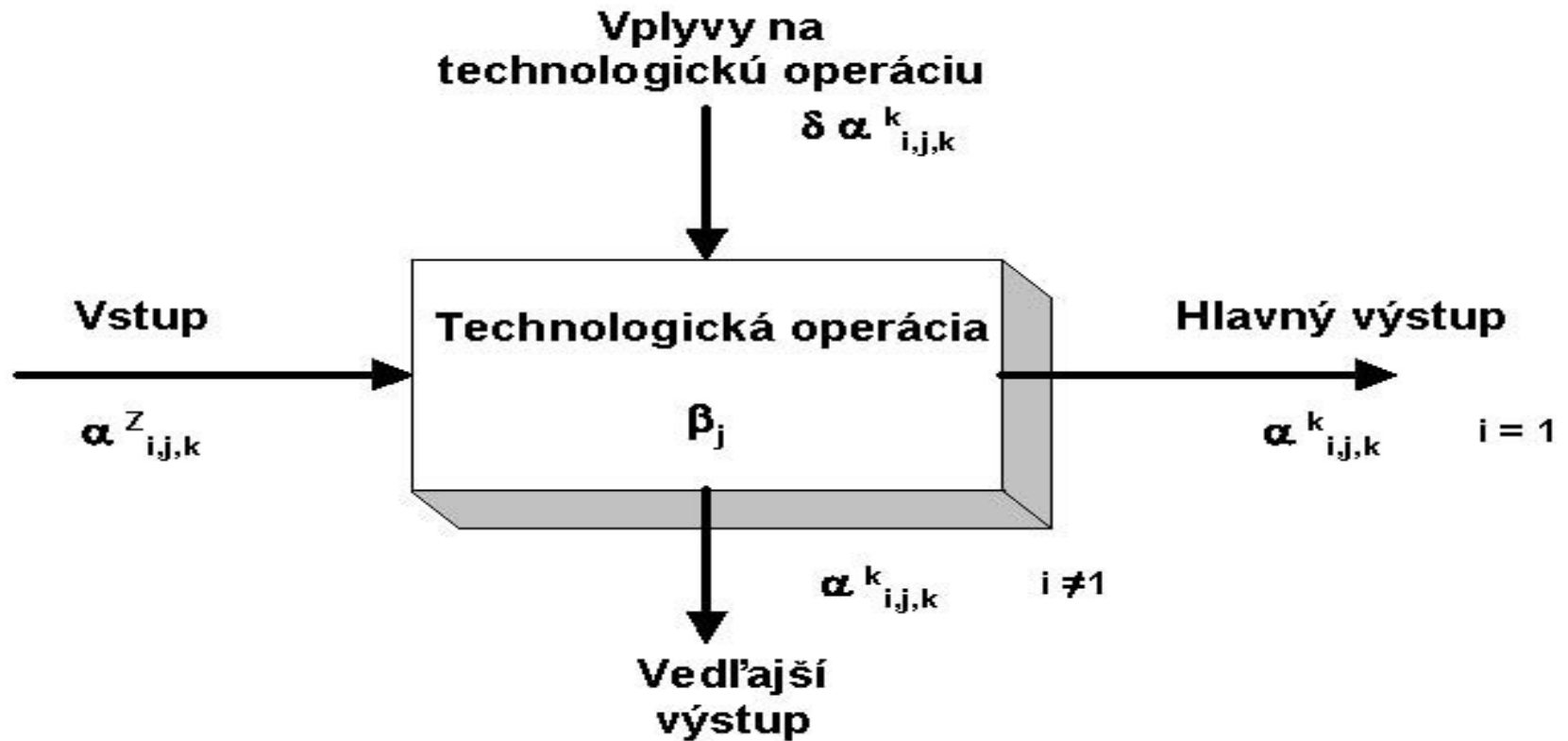
- spojité
- diskkrétne spojité
- diskkrétne

Podľa

ličín :

- statické
- dynamické

Všeobecný model výrobnjej operácie

Plánování výroby

Zahrnuje:

- ▶ 1) Plánování výrobního programu – výrobním programem rozumíme druhovou (sortimentní) skladbu a objem výroby; důležitou součástí je plánování jakosti výrobku
- ▶ 2) Plánování výrobního procesu – určení způsobu, jakým bude výroba realizována, výběr technologické varianty; zahrnuje:
  - Stanovení velikosti výrobní dávky
  - Stanovení lhůtového plánu
  - Sestavení plánu výrobních kapacit
- ▶ 3) Plánování zajištění výrobních faktorů

HMOTNÝ PLÁN

Krátkodobý
finančný
plán

Materiálová
bilancia

Kapacitná
bilancia

Rozpočty

Výnosy

- Predaj
- Ostatné príjmy a výdavky
- Kapitálový rozpočet

Náklady

- Výroba produkcie
- Priamy materiál
- Nákup priameho materiálu
- Priama práca
- Údržba
- Výrobná réžia
- Distribučná réžia
- Administratívna réžia
- Zásoby
- Náklady na predaný tovar

NÁKUP

INVESTÍCIE

výstupy

- Plán zisku
- Plán cash flow
- Plán nerozdeleného zisku
- Finančná bilancia

Hmotný plán

Finančný plán

Podnikový logistický systém

Prečo logistika

- ▶ Je slovo logistika iba módou a hitom v súčasnej vede, technike a ekonomike, alebo je logistika veda, filozofia a priemysel, ktorý ovplyvňuje ekonomiku sveta?
- ▶ Prečo sa logistika stala v poslednom desaťročí dvadsiateho storočia a bude minimálne 15–20 rokov 21. storočia jedným z rozhodujúcich dynamizujúcich faktorov svetovej ekonomiky.

Dôvodmi boli najmä:

- ▶ Globalizácia sveta a globalizácia svetového obchodu.
- ▶ Nerovnováha medzi zdrojmi, výrobou a spotrebou a ich alokáciou v celosvetovom priestore.
- ▶ Vývoj nových technológií (v riadení, matematike, kybernetike a informatike).
- ▶ Faktor znižovania nákladov, cien. Globálna konkurencia – doba logistiky.

Postuláty logistiky

- ▶ Systémový prístup
- ▶ Koordinácia
- ▶ Plánovitosť
- ▶ Algoritmičnosť
- ▶ Viackriteriálna optimalizácia

Logistické systémy

Logistický systém riadi, zabezpečuje a realizuje „**pohyb**“ materiálov, informácií, financií.

Logistický systém je **hierarchický systém** tvorený:

- makrologistickou úrovňou,
- mikrologistickou úrovňou,
- nanologistickou úrovňou .

Na všetkých troch úrovniach sa uskutočňujú iba **tri základné procesy**:

- transformačné, t.j. v ktorých sa menia kvantitatívne a kvalitatívne parametre,
- prepravné – pohyb, ktoré realizuje doprava, manipulácia, kde sa mení poloha,
- kumulácia – skladanie, zhromažďovanie, kde sa mení iba čas.

Definovať logistický systém znamená definovať jeho **štruktúru, funkcie, činnosti, ciele**.

Na logistický systém sa môžeme pozeráť zo stránky **technickej a funkčnej**.

Riadenie, organizovanie, logistika

- ▶ Problém – **Riadenie** – Odstránený problém
- ▶ Opakovaný problém – **Organizovanie** – Trvalo odstránený problém
- ▶ **Logistika** – Nevzniknutý problém

**Logistika dáva dôraz
na predikčný spôsob riadenia !**

Štruktúra logistického systému podniku

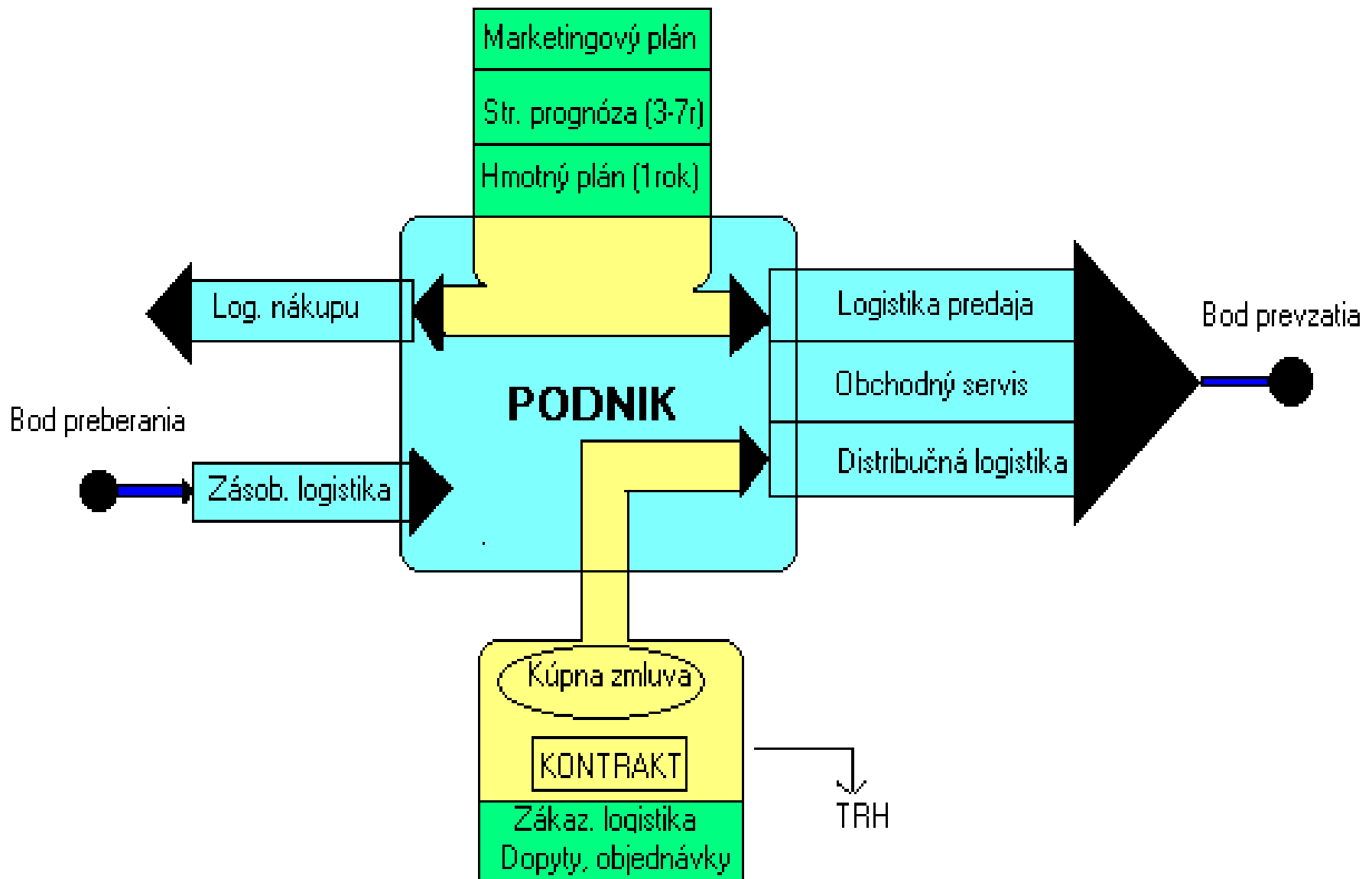
Štruktúru LS tvoria rozhodnutia dlhodobého charakteru, realizované vo firme raz, resp. platné na dlhú dobu, ktoré vytvárajú rámec, štruktúru, pre realizáciu logistických funkcií a procesov.

Medzi tieto činnosti a rozhodnutia patria:

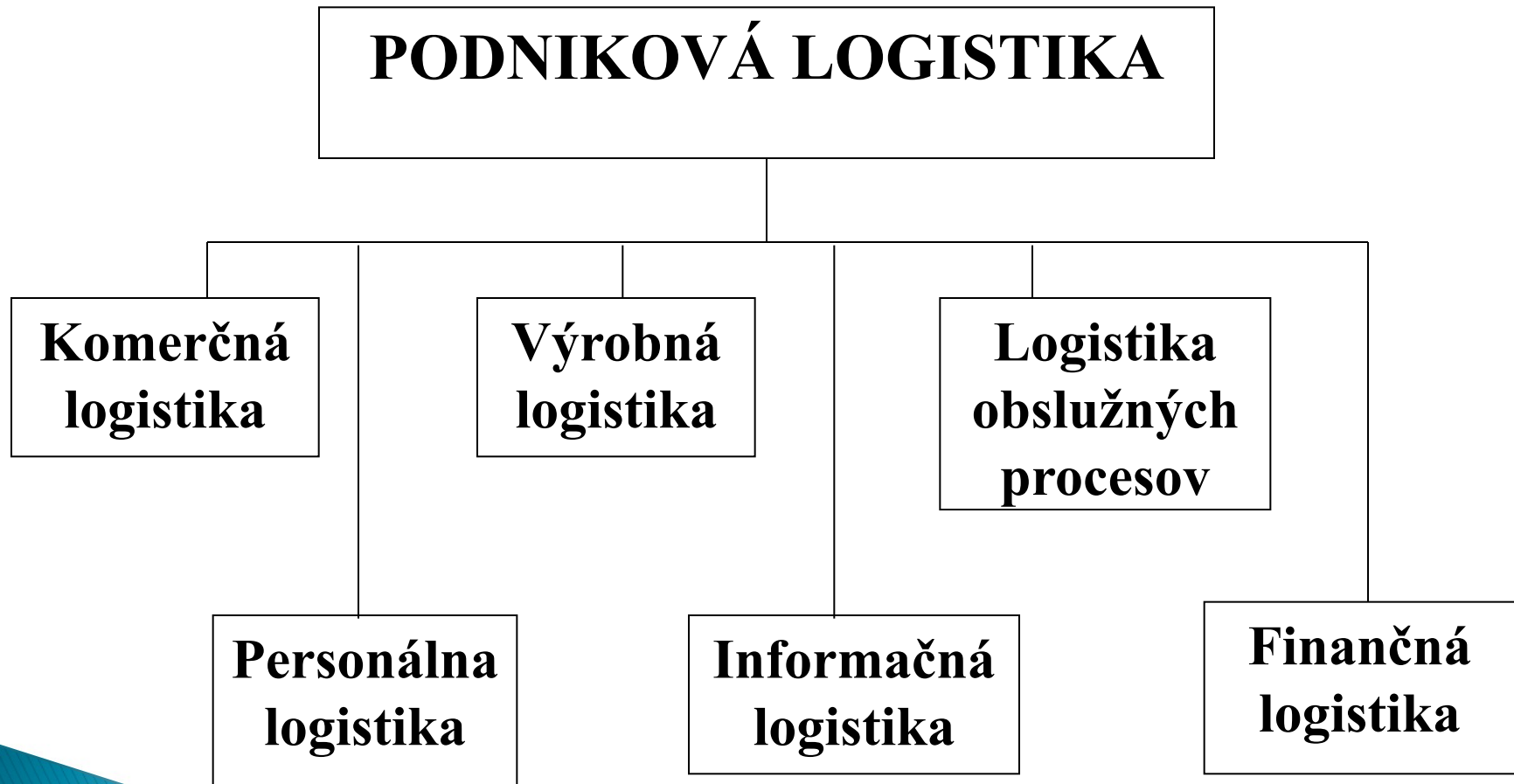
- ▶ Alokácia firmy
- ▶ Výrobová stratégia
- ▶ Stratégia kvality
- ▶ Organizácia výrobných procesov
- ▶ Výrobná stratégia
- ▶ Organizácia firmy – organizačná štruktúra
- ▶ Kapacitná stratégia a určenie úzkeho miesta
- ▶ Štruktúra a parametre systému plánovania
- ▶ Distribučná a zásobovacia sieť a pod.

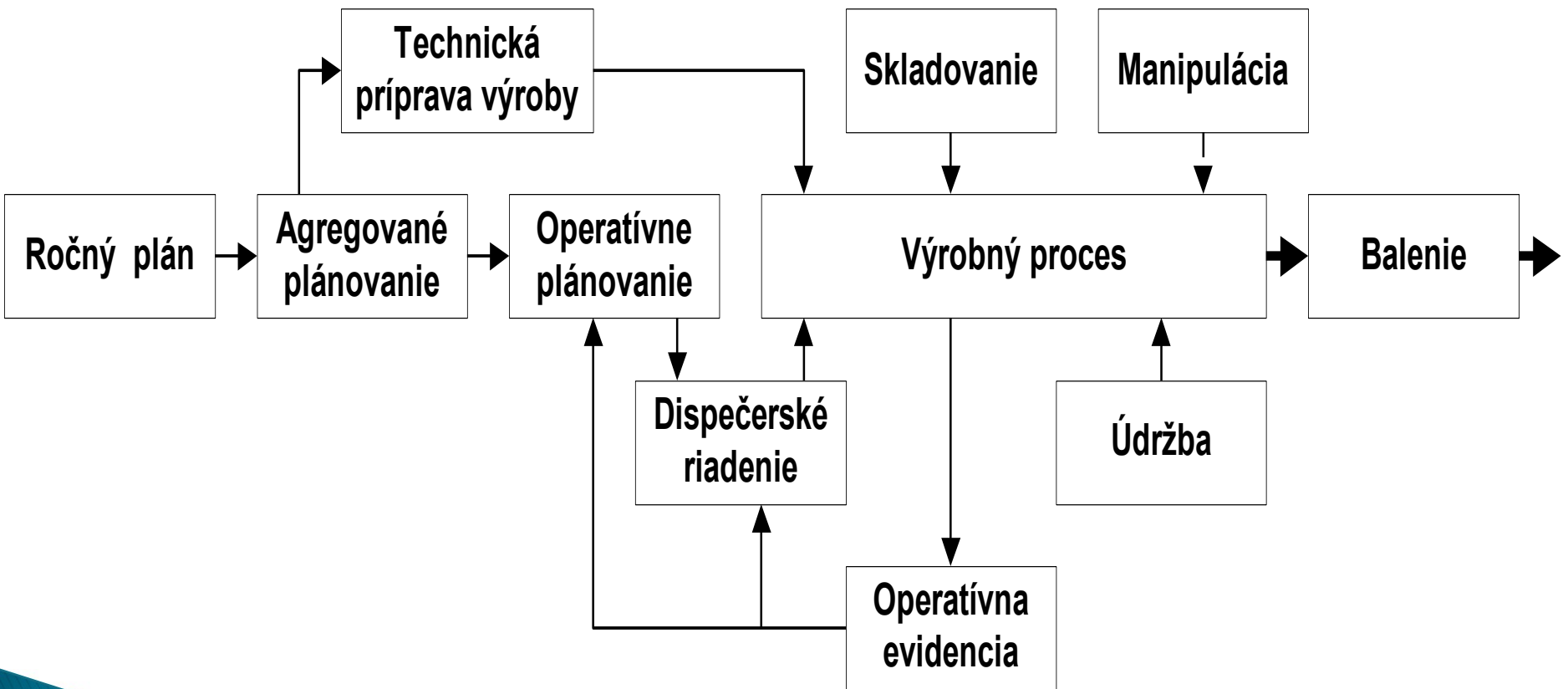
Podnikový logistický model

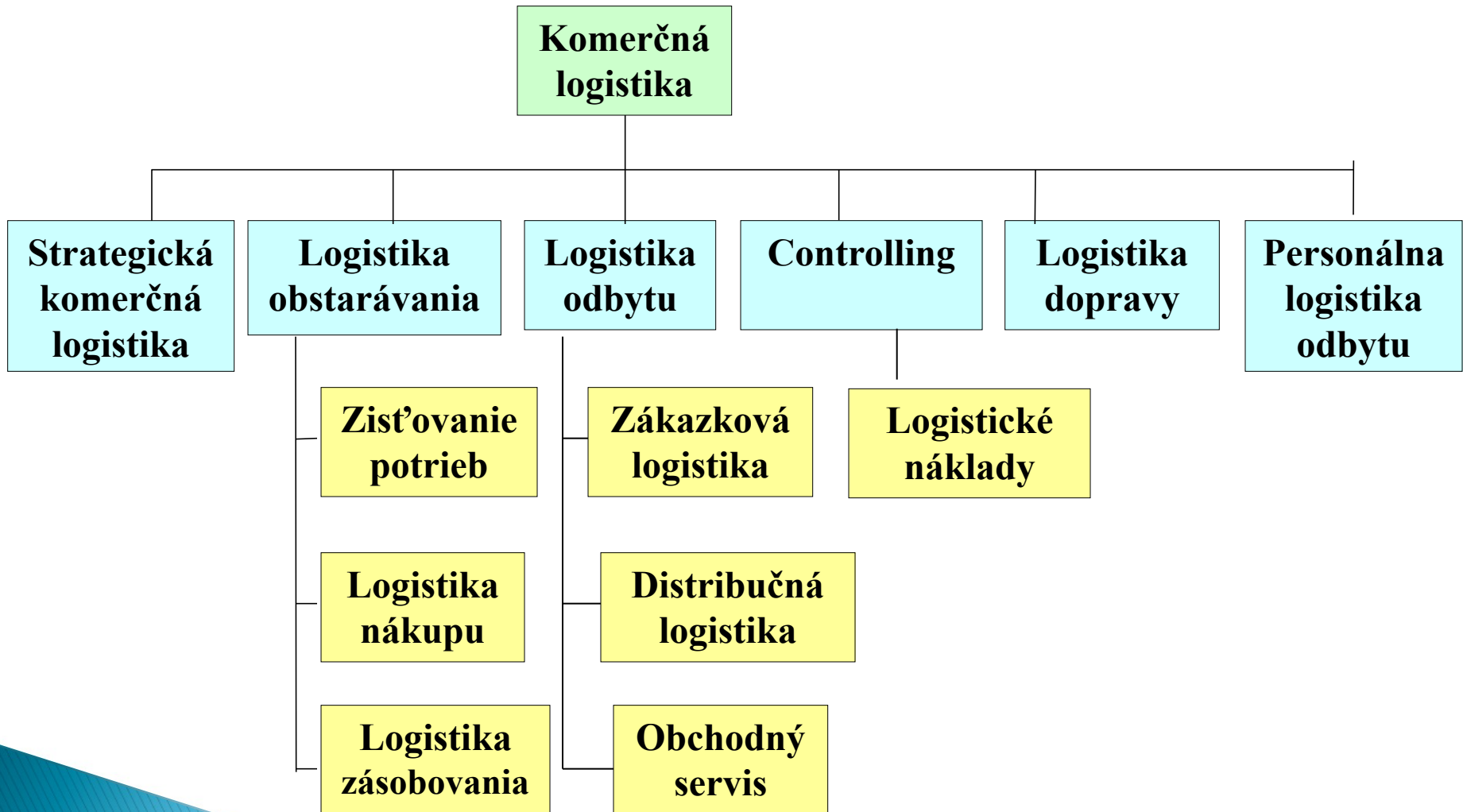
Štruktúra priemyselnej logistiky

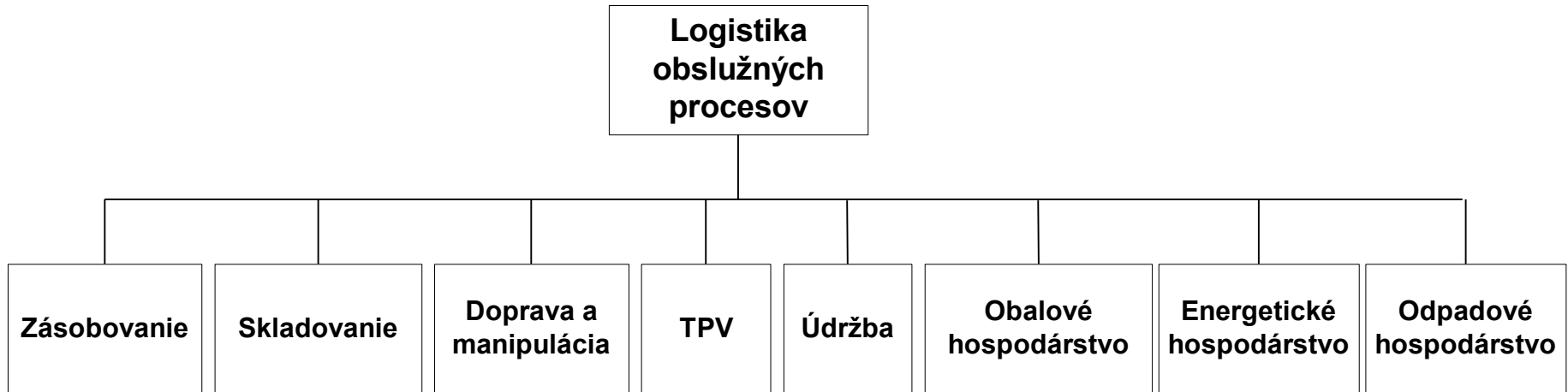
Štruktúra výrobnjej logistiky

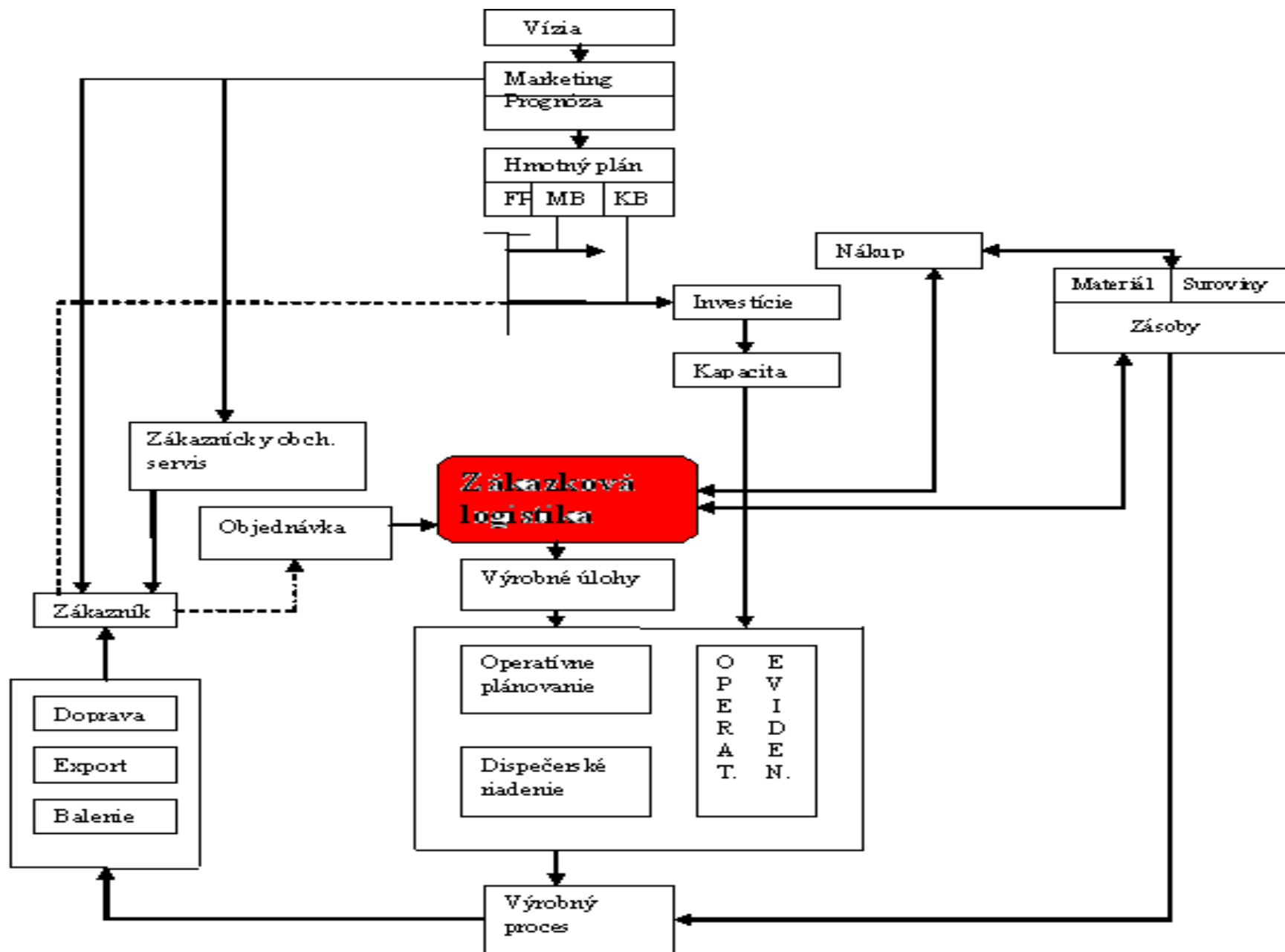
Štruktúra komerčnej logistiky

Štruktúra logistiky obslužných procesov

Integrovaný systém zákazkovej logistiky

Základné úrovne riadenia procesov

Proces – účelová transformácia vstupov na výstupy, spojenie aktivít s cieľom produkovať výrobky pre zákazníka vnútri alebo mimo firmy.

Tri úrovne úsilia o zlepšovanie procesov:

CPI – Continual Process Improvement

- ▶ redukovanie odchýlok výrobkov a služieb od definovanej úrovne kvality, zlepšovanie priebehu práce (**kvalita**)

BPR – Business Process Redesigning

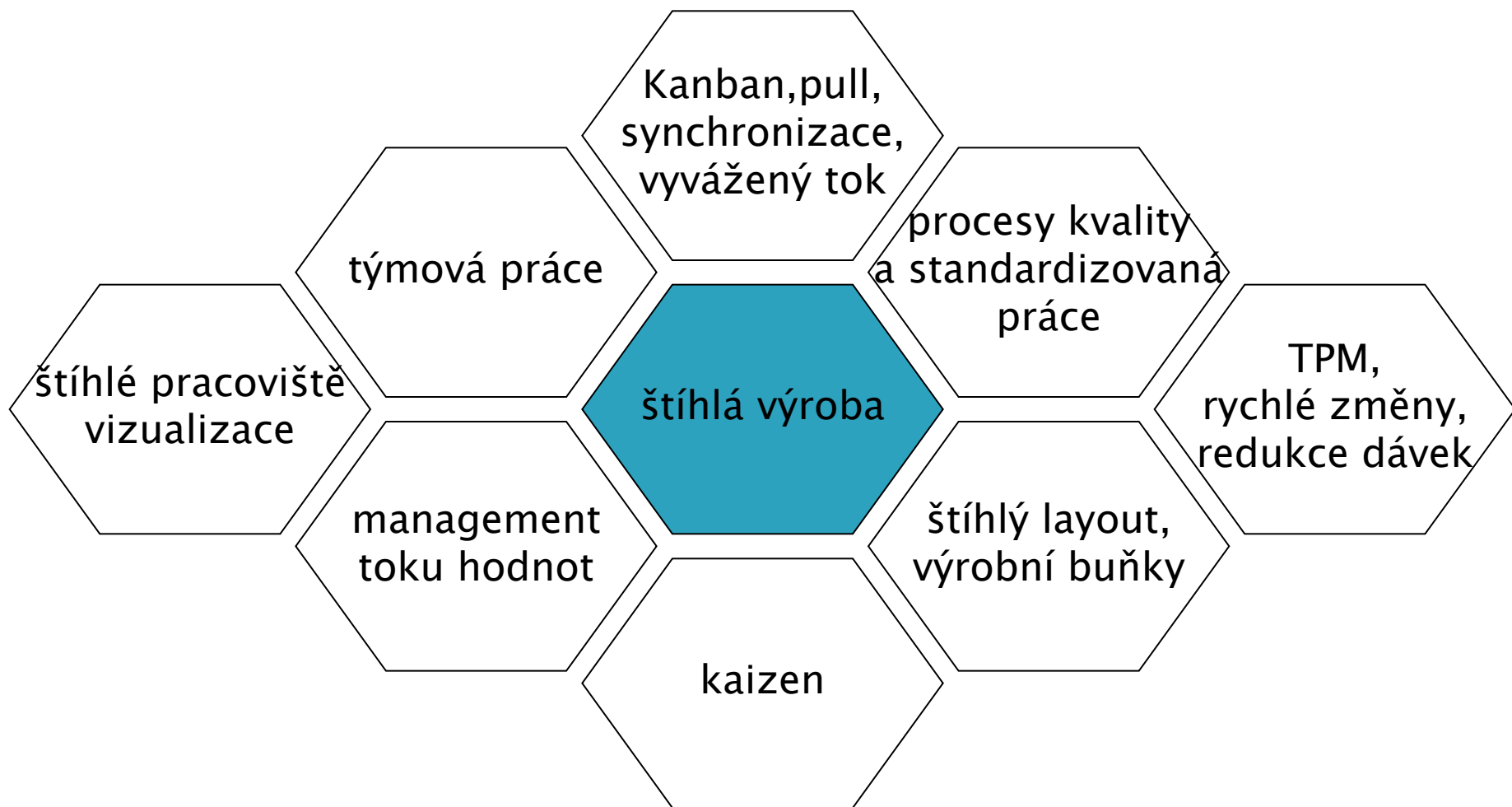
- ▶ odstraovanie aktivít, ktoré nepridávajú hodnotu procesu, znižovanie nákladov procesov a zlepšovanie schopnosti procesov reagovať na zmeny (**outsourcing**)

BPR – Business Process Reengineering

- ▶ radikálna transformácia procesov prostredníctvom aplikovania otvorenej technológie pre dosiahnutie dramatického zlepšenia efektivity procesov, ich produktivity a kvality (**inovácie**)

Lean management - šťíhlá výroba

Principy lean managementu:

- Definování hodnoty z pohledu zákazníka.
- Popsání toku hodnot a eliminace plýtvání a rozptylu.
- Vytvoření hodnotového toku podle tahu zákazníka.
- Zapojení a motivace pracovníků firmy.
- Neustálé zlepšování a rozvoj znalostí – učící se společnost.

Eliminujte 7 druhů plýtvání

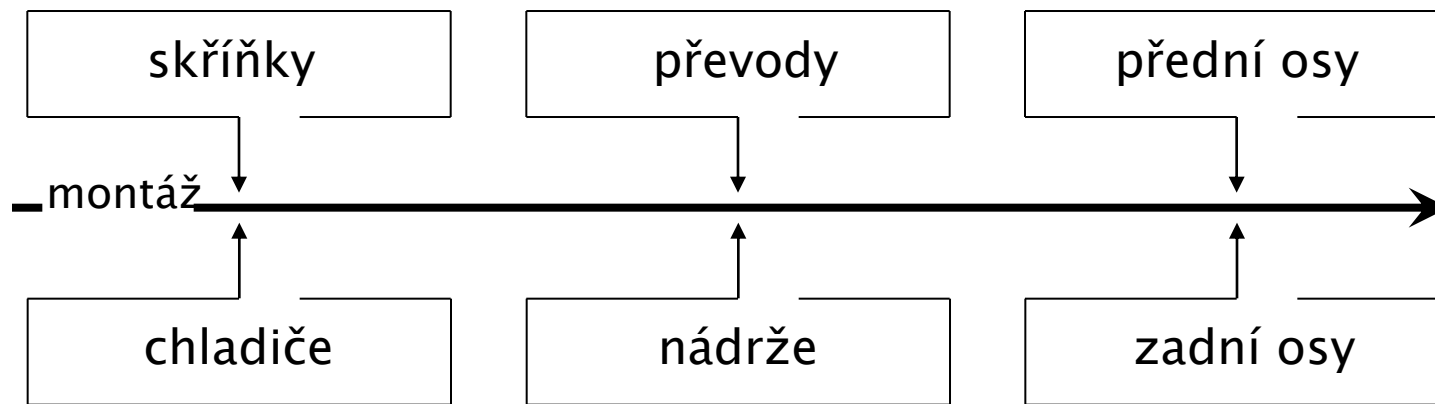
1. **Defekty** – vadné výrobky, špatně zadané informace
2. **Nadprodukce** – výroba na sklad, nadbytečné reporty
3. **Nadměrné zásoby** – nadbytek materiálu na lince, ve skladu, přeplněné „vstupní“ a „výstupní“ boxy
4. **Zbytečné pohyby** – nesdružené či rozdělené operace, data zadávaná navíc
5. **Nadbytečné zpracování** – zbytečnosti v návrhu výrobku, nadbytečné transakce či schvalování
6. **Doprava** – následné kroky v procesu vyžadující přesun na velkou vzdálenost
7. **Čekání** – čekání na výstup z delší operace, práce v dávkách

Osmý druh plýtvání je spojen s lidskými zdroji!

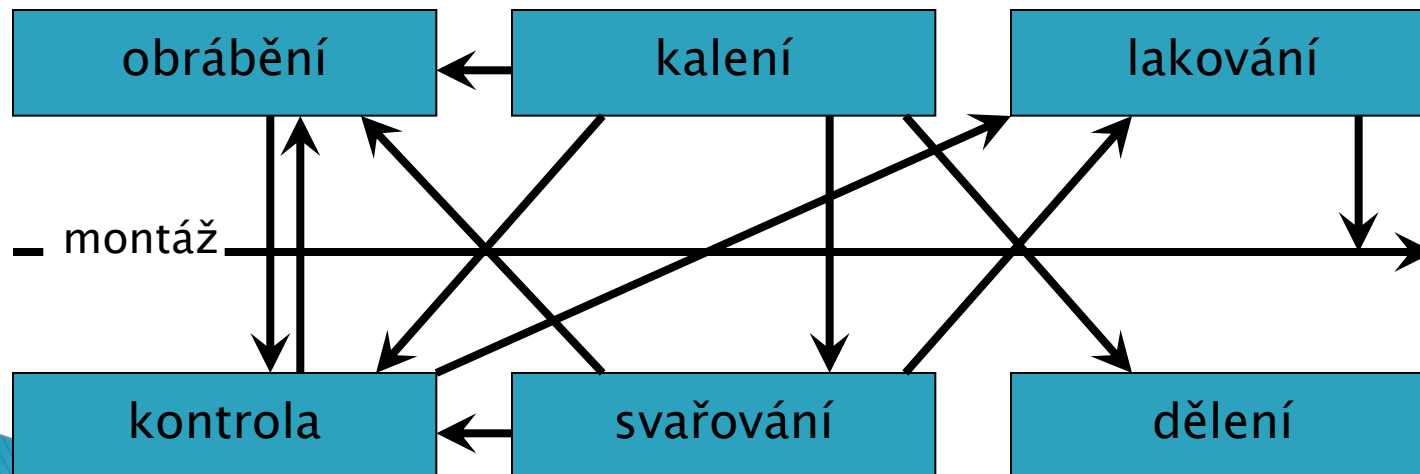
Typické hodnoty plýtvání v podnicích

oblast plýtvání	ukazatel	hodnota	příčina plýtvání
Produktivní využití zařízení	OEE/CEZ	30-50% Cíl:85%	Poruchy, čekání na materiál, přestavování zařízení, práce při snížených rychlostech, nekvalita
Produktivní využití pracovníka	Procento činností, které přidávají hodnotu	30-40% Cíl:70%	Zbytečné pohyby, hledání nástrojů, materiálu a informací, čekání, nedodržování pracovní doby
Podíl plýtvání na průběžné době výroby	VA Index	10-80% Cíl:70%	Zásoby, čekání ve skladech, velké dávky, poruchy, chybějící komponenty, nefungující zásobování

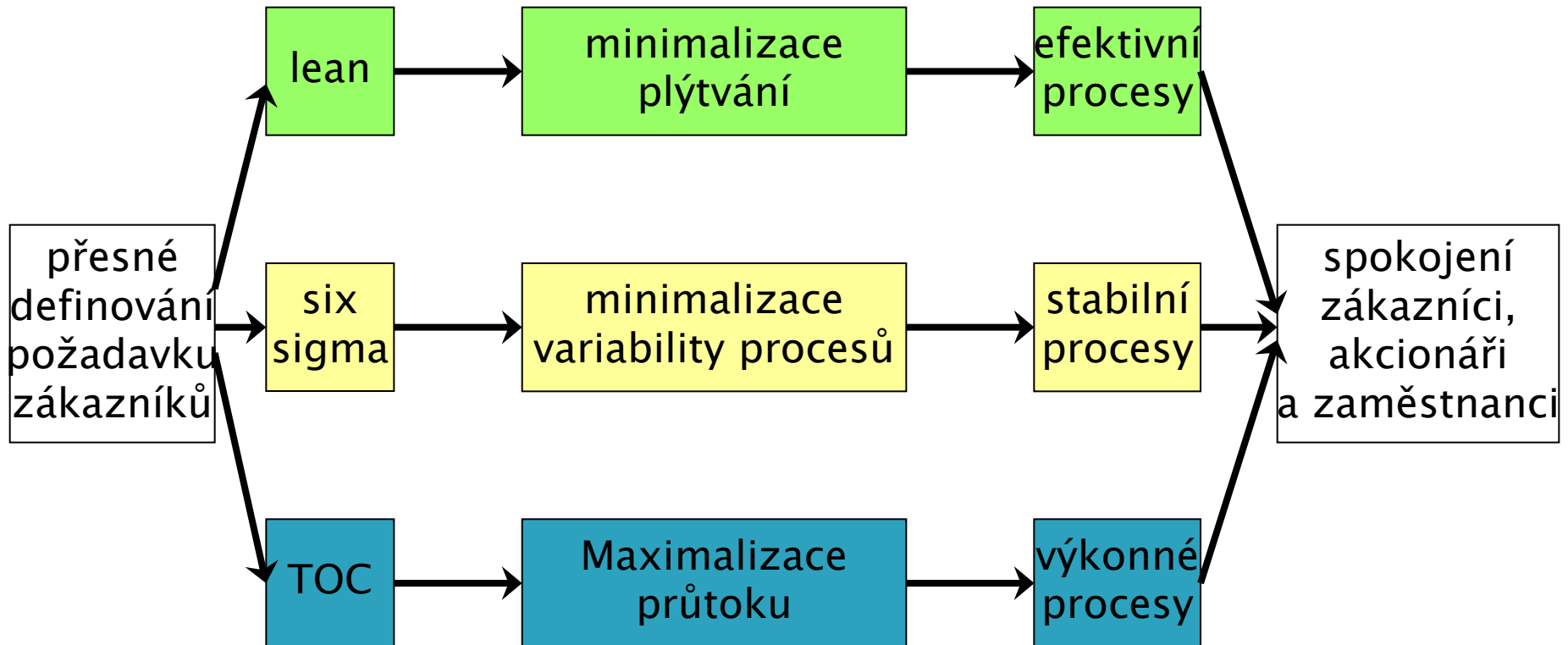
Štíhlý layout buňky

Technologické uspořádání layoutu

Porovnání tří současných způsobů zefektivňování výroby

Principy six sigma:

↗ Filozofie

- vše, co není ideální, je příležitost pro zlepšení,
- chyby stojí peníze,
- porozumění procesům a jejich zlepšování je nejefektivnější cesta k nadprůměrným výsledkům.

Principy lean six sigma:

- Definování hodnoty z pohledu zákazníka.
- Popsání toku hodnot a eliminace plýtvání a rozptylu.
- Vytvoření hodnotového toku podle tahu zákazníka.
- Zapojení a motivace pracovníků firmy.
- Neustálé zlepšování a rozvoj znalostí – učící se společnost.

Hlavní zásady štíhlého myšlení jsou

- Úkoly se plní v týmu, eliminace konkurence, odstraňování příčin konfliktů.
- Vlastní zodpovědnost za všechny činnosti, které probíhají podle standardů.
- Intenzivní zpětné vazby, informační otevřenost, učení se z chyb.
- Orientace na zákazníka, který má nejvyšší prioritu.
- Zaměření podniku na činnost, které tvoří hodnotu.
- Standardizace všech pracovních postupů a jejich jednoduchá interpretace.
- Každodenní zlepšování.
- Okamžité odstraňování příčin problémů.
- Myšlení a plánování dopředu – předcházení problémům.
- Vývoj probíhá v malých zvládnutých krocích, zpětná vazba na každém kroku řídí následující krok, rychlost se zvyšuje rychlým následováním kroků po sobě.

Vyšší kvalita – nižší náklady – kratší průběžné časy
vyšší bezpečnost – lepší pracovní morálka
zkracováním výrobního toku a eliminací plýtvání

Just in time

„správná součástka ve
správném množství, ve
správném čase“

Předpoklady

plynulý tok
pull systémy
práce v taktu
rychlé změny
integrovaná logistika

flexibilní, kompetentní,
vysoce motivovaní
spolupracovníci

týmová práce

kontinuální zlepšování a
redukce plýtvání

Jidoka

Kvalita na pracovišti

zastavení linky
Andon- signály
oddělení člověka od stroje
poka yoke-chyběvzdornost
kvalita u zdroje
řešení příčin problémů –
5x proč

Nivelizace výroby – heijunka

Stabilní a standardizované procesy

Vizuální management

Filozofie a způsob myšlení

7 druhů plýtvání – muda odstraňujeme následujícími způsoby:

1. Zvyšování kvality
2. Zvyšování produktivity
3. Snižování zásob
4. Zkracování výrobní linky
5. Zkracování doby prostojů
6. Omezování prostorových nároků výroby
7. Zkracování doby výroby

Tyto činnosti, jejichž cílem je odstranit *muda*, povedou k celkovému snižování nákladů na provoz.

Toto jsou základní pravidla praktikování koncepce kaizen na *gemba* (tedy pracovišti či v provozu):

1. Zbavte se konvenčního, strnulého pohledu na výrobu.
2. Přemýšlejte *jak to udělat*, nikoliv proč to nejde udělat.
3. Nehleďte výmluvy. Začněte přezkoumáním stávající praxe.
4. Nehleďte dokonalost. Udělejte to hned, i když dosáhnete pouze 50 procentního cíle.
5. Chyby napravujte okamžitě.
6. Za *kaizen* neutrácejte peníze.
7. Moudrost se projeví tváří v tvář obtížím.
8. Pětkrát se zeptejte Proč? a hledejte původní příčinu problému.
9. Hledejte zkušenosti deseti lidí, více než znalosti jediného.
10. Pamatujte si, že příležitosti pro *kaizen* jsou nekonečné.